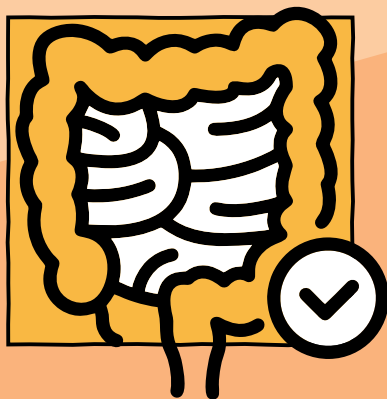

Dalyvavimas žarnyno vėžio atrankinėje patikroje

Kam skirtas šis lankstinukas?

Šiame lankstinuke pateikiama informacija benamystę patiriantiems asmenims Londone apie tai, kaip dalyvauti žarnyno vėžio atrankinėje patikroje.

Informacija taip pat gali būti naudinga pagrindiniams darbuotojams ir (arba) paslaugų teikėjams, padedantiems benamystę patiriantiems asmenims naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis.

Kas yra žarnyno vėžio atrankinė patikra?

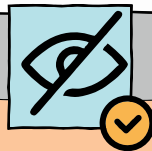
Atrankinė patikra – tai būdas nustatyti simptomų neturinčius žmones, kuriems gali būti padidėjusi tam tikros sveikatos problemos rizika. NHS siūlo įvairius **nemokamus** atrankinės patikros tyrimus.

Atliekant žarnyno vėžio atrankinę patikrą naudojamas namų tyrimų rinkinys, vadinamas **fekalijų imunocheminiu tyrimu (FIT)**, kuris gali nustatyti problemą anksti, prieš pasireiškiant simptomams.

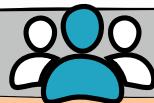
Kai kurie žmonės susergera liga, vadinama žarnyno vėžiu. Tai sunki liga, nuo kurios galima mirti. Žarnyno vėžio atrankinė patikra padeda nustatyti žarnyno vėžį ankstyvoje stadijoje.

Žarnyno vėžio atrankinė patikra gelbsti gyvybes

Žarnyno vėžio atrankinę patikrą galima atlikti privačiai, sau patogiu laiku.

Tik dviems iš šimto žarnyno vėžio atrankinėje patikroje dalyvavusių žmonių reikia atlikti papildomus tyrimus.

Kam skirta žarnyno vėžio atrankinė patikra?

Ji siūloma 54–74 metų amžiaus žmonėms (Londone). Nuo 2025 m. žarnyno vėžio atrankinė patikra bus siūloma visiems 50 metų ir vyresniems žmonėms.

Jei jums 75 metai ar daugiau, jūs arba kitas asmuo jūsų vardu (turintis jūsų sutikimą) kas dvejus metus gali prašyti nemokamo tyrimų rinkinio paskambinę nemokamu Žarnyno vėžio atrankinės patikros programos centro telefono numeriu.

Nesvarbu, jei praleidote kvietimus atlikti atrankinę patikrą, vis tiek galite dalyvauti paskambinę nemokamu telefono numeriu arba paprašyti savo šeimos gydytojo iš naujo užsakyti jums FIT rinkinį.

AMŽIUS

74

50

Nemokamas telefono numeris
0800 707 60 60

Kaip veikia žarnyno vėžio atrankinė patikra?

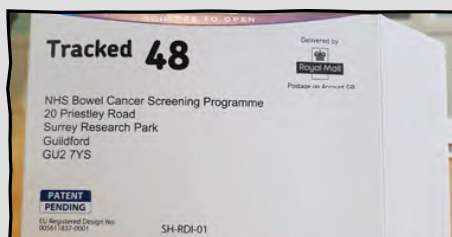
Pirmiausia jums bus išsiųstas kvietimas, po to – dėžutė su FIT rinkiniu ir apmokėtas vokas.

Naudodami FIT rinkinį paimsite nedidelį išmatų mėginį ir nusiųsite jį į laboratoriją. Laboratorija patikrins, ar jame nėra kraujo pėdsakų.

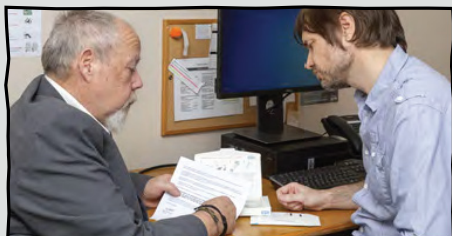
Dalyvavimas tyrime ir mėginio siuntimas yra nemokami. Užpildytą tyrimo rinkinį tereikia įdėti į pateiktą pakuotę ir įmesti į bet kurią pašto dėžutę.

Per 14 dienų turėtumėte gauti laišką su rezultatais adresu, kuriuo užsiregistravote savo šeimos gydytojo kabinete.

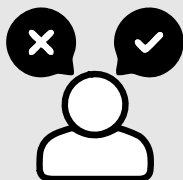
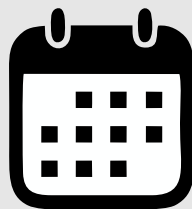

Jei atlikus tyrimą bus rasta kas nors neįprasto, jūsų gali būti paprašyta vykti į ligoninę atlikti papildomų tyrimų.

Kodėl turėčiau atlikti tyrimą?

Anksti sužinojus apie problemą, gydymas gali būti veiksmingesnis.

Sužinoję apie sveikatos problemas arba padidėjusią riziką, galėsite priimti geriau informuotus sprendimus dėl savo sveikatos.

Sprendimas, ar atlikti atrankinės patikros tyrimą, yra asmeninis ir jį galite priimti tik jūs.

Atlikus žarnyno vėžio atrankinę patikrą, galbūt nereikės imtis jokių papildomų veiksmų iki kito kvietimo atvykti, tačiau gali būti, kad jums reikės atlikti papildomus tyrimus. Jei reikės atlikti tolesnius tyrimus, viso proceso metu jums bus siūloma pagalba.

Su sveikatos priežiūros specialistu galite aptarti visus atrankinės patikros aspektus ir nuspręsti, ar ši patikra jums tinka, ar ne.

Kaip galiu dalyvauti žarnyno vėžio atrankinėje patikroje?

Kad galėtumėte dalyvauti atrankinėje patikroje, turite būti užsiregistravę pas šeimos gydytoją. Norėdami tai padaryti, jūs arba patikimas asmuo galite atsisųsti šeimos gydytojo paslaugų registracijos formą (GMS1), užpildyti ją ranka ir pristatyti šeimos gydytojui:

<https://www.gov.uk/government/publications/gms1>.

Atminkite!

Kiekvienas turi teisę gauti sveikatos priežiūros paslaugas. Norint užsiregistruoti pas šeimos gydytoją, nereikia asmens tapatybės dokumento ar nuolatinio adreso, o jūsų imigracijos statusas neturi reikšmės.

Svarbu, kad šeimos gydytojas turėtų tikslią informaciją apie jus, ypač:

- jūsų vardą ir pavardę;
- jūsų gimimo datą;
- jūsų lytį;
- jūsų kontaktinius duomenis, pvz., mobiliojo telefono numerį ir sutartą adresą, kuriuo turi būti siunčiami laiškaai apie jūsų sveikatą.

Kvietimas atlikti atrankinę patikrą ir tyrimo rinkinys bus išsiųstas adresu, kurį nurodėte šeimos gydytojui.

Priminimas atlikti FIT tyrimą SMS žinute bus išsiųstas šeimos gydytojui nurodytu mobiliojo telefono numeriu.

Jei norite atsisakyti, skambinkite į žarnyno vėžio atrankinės patikros programos centrą nemokamu telefono numeriu **0800 707 60 60**.

Kaip atlikti žarnyno vėžio atrankinės patikros tyrimą?

Pasistenkite susirasti įprastą arba neįgalųjų tualetą, kuriame būtų pakankamai vietos, kad galėtumėte jaustis patogiai ir turėti prieigą prie reikalingų higienos priemonių, tokių kaip tekančio vandens, muilo ir tualetinio popieriaus.

Tai gali būti poliklinika, dienos centras, vietinis bendruomenės centras arba bet kuri kita jums paslaugas teikianti vieta, kur yra galimybė naudotis tualetu.

Jei nesate tikri, paprašykite darbuotojo nurodyti, kur rasti tualetą, kuriame galėtumėte pasinaudoti FIT rinkiniu.

Yra įvairių būdų mėginiui paimti:

paprasciausias iš jų yra tualetinis popierius, tačiau, jei turite vienkartinį indą, jį taip pat galite naudoti.

Atidaryti pakuotę gali būti gana sudėtinga. Jei reikia pagalbos atidaryti pakuotę arba užklijuoti FIT rinkinį, paprašykite, kad kas nors padėtų. Šiuo metu ieškoma sprendimo, kuris padėtų žmonėms, turintiems vikrumo problemų (prastai valdantiems rankas). Daugiau informacijos galite gauti paskambinę Žarnyno vėžio atrankinės patikros programos centro nemokamu telefono numeriu.

Taip pat galite peržiūrėti trumpą vaizdo įrašą, kaip atlikti tyrimą internetu: <https://vimeo.com/showcase/6663813>. Subtitrai pateikiami anglų, taip pat arabų, bengalų, kinų (supaprastinta ir tradicine), persų, gudžaratų, lenkų, portugalų, pendžabų ir urdu kalbomis. Taip pat yra versija britų gestų kalba.

Atminkite!

Įrašykite datą, kada atlikote tyrimą ant FIT rinkinio

1

Neleiskite mėginiui patekti į tualetą vandenį

2

Lazdelės galą braukite palei išmatas

3

Atlikę tyrimą ir užspaudę dangtelį nusiplaukite rankas

4

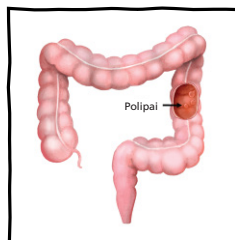

Pagalba apsisprendžiant

Nė vienas atrankinės patikros tyrimas nėra visiškai patikimas. Prieš dalyvaudami žarnyno vėžio atrankinėje patikroje turite apsvarstyti tam tikrus privalumus ir trūkumus.

- Polipas (nedidelis darinys) arba žarnyno vėžys kartais gali būti nepastebėtas, jei atliekant atrankinės patikros tyrimą jis nekraujuoja.
- Jūsų FIT rezultatas gali rodyti, kad reikia atlikti papildomus tyrimus. Tai gali būti kolonoskopija (kamera, kuria ieškoma pakitimų). Ar atlikti kolonoskopiją, ar ne – tai jūsų pasirinkimas. Retais atvejais kolonoskopija gali pakenkti žarnynui, tačiau šiaip ji laikoma saugia.
- Žarnyno vėžys gali išsivystyti tarp atrankinės patikros tyrimų, todėl svarbu žinoti ligos požymius ir simptomus.

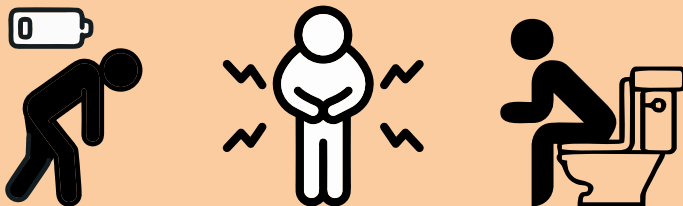

Galite pasikalbėti su savo šeimos nariais arba pagrindiniu darbuotoju apie kolonoskopijos atlikimą. Taip pat galite pasikalbėti su slaugytoja arba gydytoju. Arba galite paskambinti nemokamu telefono numeriu.

Nemokamas telefono numeris
0800 707 60 60

Šiame vadove ir žarnyno vėžio atrankinės patikros programos siunčiamuose kvietimuose pateikiama informacija, padėsianti apsispręsti, ar norite tikrintis, ar ne – tai jūsų pasirinkimas.

Kada reikėtų apsilankyti pas gydytoją?

Žarnyno vėžio simptomai gali būti šie:

- išmatų pokyčiai, pavyzdžiui, minkštesnės išmatos, viduriavimas arba vidurių užkietėjimas, kuris jums nėra įprastas,
- poreikis tuštintis dažniau arba rečiau nei įprasta,
- kraujas išmatose, kuris gali atrodyti raudonas arba juodas,
- kraujavimas iš išangės,
- pilvo skausmas,
- greitas svorio netekimas nesistengt jo numesti,
- nuolatinis nuovargis, kuris jums nėra įprastas.

Kreipkitės į šeimos gydytoją arba pasikalbėkite su žmogumi, kuriuo pasitikite, jei tris savaites ar ilgiau jaučiate kokius nors žarnyno vėžio simptomus.

Ką dar reikia žinoti?

- ✓ Jei pakeitėte vardą, pavardę, adresą ar telefono numerį, praneškite apie tai šeimos gydytojui.
- ✓ Atnaujindami savo adresą, kaip antrąjį kontaktą galite nurodyti savo pagrindinio darbuotojo kontaktinius duomenis.
- ✓ Jei persikeliate į kitą vietovę, galite užsiregistruoti kitoje poliklinikoje.
- ✓ Jei neturite pastovaus adreso, galite paprašyti šeimos gydytojo atnaujinti įrašus savo adresu.

Jei turite klausimų ar nerimaujate, skambinkite Žarnyno vėžio atrankinės patikros programos centro nemokamu telefono numeriu **0800 707 60 60** arba paprašykite patikimo asmens pagalbos.

[Lengvai skaitomas žarnyno vėžio atrankinės patikros vadovas](#)

[Lengvai skaitomas kolonoskopijos atlikimo vadovas](#)

Naujienas, tikras istorijas ir atsakymus į dažniausiai užduodamus klausimus apie žarnyno vėžio atrankinę patikrą rasite „[NHS London](#)“ žarnyno vėžio atrankinės patikros tinklalapyje.

Kaip žmogus, kuris daugelį metų buvo aktyviai priklausomas, buvau įsitikinęs, kad esu padaręs nepataisomą žalą savo kūnui. Todėl, kai man buvo atsiųstas žarnyno vėžio atrankinės patikros rinkinys, kelis mėnesius jį ignoravau, nes bijojau sulaukti blogų naujienų. Galiausiai ryžausi ir labai greitai gavau... neigiamus rezultatus. Po to atlikau dar vieną tyrimą, kuris taip pat buvo neigiamas. Labai džiaugiuosi, kad radau drąsos tai padaryti, nes dabar nerimauju vienu dalyku mažiau.

Chris, 63 m., Lambetas.

Nuskaitykite QR kodą, kad gautumėte daugiau informacijos apie žarnyno vėžio atrankinę patikrą

Padėkos

Šį lankstinuką parengė „Groundswell“ kartu su organizacijomis „North Central London Cancer Alliance“, „RM Partners North West and South West London Cancer Alliance“, „North East London Cancer Alliance“, „South East London Cancer Alliance“ ir „NHS England (London Region) Cancer Screening Commissioning Team“.

Nuotraukos autorius

4, 7, 8 psl. <https://www.gov.uk/government/publications/bowel-cancer-screening-easy-guide>

www.groundswell.org.uk

@ItsGroundswell

„Groundswell“ registruotosios labdaros organizacijos numeris 1089987

Paskelbta 2024 m. liepą / peržiūros data: 2025 m. liepa